

2020. évi ... törvény

a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény, valamint a Budapest és az agglomeráció fejlesztésével összefüggő állami feladatokról, valamint egyes fejlesztések megvalósításáról, továbbá egyes törvényeknek a Magyarország filmszakmai támogatási programjáról szóló SA.50768 számú Európai Bizottsági határozattal összefüggő módosításáról szóló 2018. évi XLIX. törvény módosításáról *

1. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosítása

1. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 6. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Műemlékkel kapcsolatos építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásban – törvény vagy kormányrendelet szerinti igénybevétel esetén – a (3) bekezdés szerinti tanácsadó testületként a központi építészeti-műszaki tervtanács jár el, amelynek véleményét az építésügyi és építésfelügyeleti hatóság érdemben vizsgálja az eljárása, döntése meghozatala során. A műemlékkel kapcsolatos eljárásban a központi építészeti-műszaki tervtanács tagja a Magyar Művészeti Akadémia által delegált tag is.”

2. §

(1) A Kötv. 7. §-a a következő 3a. ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában:)

„3a. *Értékmeghatározó szakértői vizsgálat:* a műemléki szakértő által elkészített építéstörténeti tudományos dokumentáció és műemléki értékleltár alapján a műemlék értékhordozó elemeinek, alkotórészeinek, tartozékainak és beépített berendezési tárgyainak részletes meghatározása.”

(2) A Kötv. 7. §-a a következő 21a. és 21b. ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában:)

„21a. *Nemzeti emlékpont:* olyan, az egyetemes vagy a nemzeti közemlékezetben kiemelkedő helyet elfoglaló személlyel összefüggésben meghatározó jelentőséggel bíró helyszín, amelyet a kultúráért felelős miniszter rendeletében nemzeti emlékponttá nyilvánít.

21b. *Nevesített műemléki érték:* értékmeghatározó szakértői vizsgálat alapján megállapított és közhiteles nyilvántartásban szereplő érték, amely a védetté nyilvánítást megalapozza; a nevesítés a műemléki érték egészére vagy annak egyes elemeire – ideértve alkotórészére, tartozékára, beépített berendezési tárgyaira – terjed ki.”

3. §

A Kötv. 29. §-a és az azt megelőző alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„A műemléki értékek műemlékké, műemléki területté nyilvánítása

* A törvényt az Országgyűlés a 2020. július 3-i ülésnapján fogadta el.

29. § (1) Műemléki védetté nyilvánítási eljárás építmény, történeti kert, történeti temetkezési hely, műemléki terület, valamint ezek maradványa vagy ezek rendeltetésszerűen összetartozó egysége vonatkozásában indítható, amennyiben ezek országos jelentőségű műemléki értéke feltételezhető. A műemléki érték műemlékké vagy műemléki területté nyilvánítása hivatalból indul vagy a hatóságnál – e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott módon – kezdeményezhető.

(2) A műemlékké vagy műemléki területté nyilvánítás, a műemléki kategóriába sorolás vagy annak felülvizsgálata, a nevesített műemléki érték meghatározása és a műemléki védettség megszüntetése tudományos előkészítést a hatóság az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározottak szerint folytatja le.”

4. §

A Kötv. 32. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„32. § A műemléki értékeket a miniszter rendeletben nyilvánítja műemlékké vagy műemléki területté, amelynek tartalmaznia kell:

- a) a védetté nyilvánítás tényét,
- b) a védetté nyilvánított műemléki érték meghatározását és a védelem célját,
- c) a védelem fajtáját (műemlék vagy műemléki terület),
- d) a műemlék kategóriába sorolását (kiemelten védett műemlék vagy védett műemlék),
- e) védett műemlék esetén az érintett ingatlanra vagy ingatlanrészre vonatkozó, állami elővásárlási joggal kapcsolatos rendelkezést, ha azt a műemléki érték jellege alapján a miniszter indokoltnak tartja,
- f) kiemelten védett műemlék esetében a kiemelten védett műemlék, valamint műemléki környezete helyrajzi számú meghatározását, védett műemlék és műemléki terület esetében a védelem szerinti ingatlan helyrajzi számú meghatározását vagy a földrajzi azonosítókkal lehatárolt ingatlanrészt, valamint a kijelölt műemléki környezet helyrajzi számú meghatározását.”

5. §

A Kötv. 32/B. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„32/B. § (1) A műemléki védettség

a) a kiemelten védett műemlék esetében e törvény erejénél fogva a műemléki érték egészére, a védettséget megalapozó hiteles alkotórészére, tartozékára, beépített berendezési tárgyaira, továbbá a műemlék fekvése szerinti ingatlanra,

b) a védett műemlék esetében az értékmeghatározó szakértői vizsgálat alapján a hatóság által megállapított nevesített műemléki értékre, valamint az ennek fekvése szerinti ingatlanra vagy ingatlanrészre,

c) a műemléki terület esetében e törvény erejénél fogva a védettséget megalapozó műemléki érték egészére terjed ki.

(2) Kiemelten védett műemlék esetében a védett műemlék értékeinek részletes leírását a műemléki értékleltár és a közhiteles nyilvántartás tartalmazza.

(3) A védett műemlék és műemléki terület esetében a nevesített műemléki értéket a műemléki értékleltárba fel kell venni és azt a közhiteles nyilvántartásnak is tartalmaznia kell. Nevesített műemléki érték lehet a műemlék fekvése szerinti ingatlan vagy ingatlanrész is.

(4) A műemlék jogszabályban meghatározott környezete műemléki környezetnek minősül.”

6. §

A Kötv. 35. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a védettség megszüntetésére az (1) bekezdés *c)* vagy *d)* pontja alapján került sor, a miniszter a védettség megszüntetését kimondó rendelet kihirdetésével egyidejűleg kezdeményezi a műemlék fekvése szerinti települési (fővárosban a fővárosi vagy a fővárosi kerületi) önkormányzatnál a korábbi műemlék helyi egyedi védelmének megállapítását.

(4) A települési önkormányzat köteles érdemben vizsgálni a miniszter (3) bekezdés szerinti kezdeményezését.”

7. §

A Kötv. 35/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A műemléki értéket a műemlékké nyilvánítás során kiemelten védett műemlék vagy védett műemlék kategóriába kell sorolni. A kategóriából eredő joghatásokat a 32/B. § és az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet határozza meg.”

8. §

A Kötv. 61/D. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A kultúráért felelős miniszter a Bizottság javaslatára rendeletben dönt egyes helyszínek nemzeti emlékponttá nyilvánításáról.”

9. §

A Kötv. 61/F. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Nemzeti emlékponttá az az épített környezet vagy természeti helyszín nyilvánítható, ahol egy, az egyetemes vagy a nemzeti közemlékezetben kiemelkedő helyet elfoglaló személlyel összefüggésben a nemzet emlékezetére méltó esemény valósult meg.

(5) A nemzeti emlékpontokat egységes arculatú – magyar és angol nyelvű – ismertető táblával kell megjelölni.”

10. §

(1) A Kötv. 82. § (1) bekezdése a következő *g)* és *h)* ponttal egészül ki:

(Örökségvédelmi bírsággal (a továbbiakban: bírság) kell sújtani azt a természetes vagy jogi személyt és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet, aki (amely))

„*g)* kulturális javakon az e törvényben vagy más jogszabályban tiltott tevékenységet végez,
h) az e törvényben vagy más jogszabályban engedélyhez kötött tevékenységet a kulturális javakon engedély nélkül vagy attól eltérő módon végzi.”

(2) A Kötv. 82. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Bírósággal sújtható az, aki a jogszabály által előírt
a) bejelentési kötelezettségének, vagy
b) árverési hirdetményben a védettség tényéről szóló tájékoztatási kötelezettségének
nem tesz eleget.”

11. §

(1) A Kötv. 86. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A kulturális örökség védetté nyilvánított elemeire a Magyar Államot a 37–40. § kivételével elővásárlási jog illeti meg)

„a) kiemelten védett műemlék ingatlan esetében e törvény erejénél fogva, védett műemlék ingatlan esetében akkor, ha ezt a védetté nyilvánító vagy a védettséget módosító rendelet kimondja;”

(2) A Kötv. 86. § (1a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1a) Ha a műemlékre több elővásárlási jog áll fenn, első helyen az államot, második helyen az ingatlan vagyongazdálkodást ellátó (vagy azt ingyenesen használó) önkormányzatot, harmadik helyen az ingatlan fekvése szerinti települési önkormányzatot illeti meg az elővásárlási jog.”

12. §

A Kötv. a következő 92/A. §-sal egészül ki:

„92/A. § (1) A 2020. augusztus 31-én I. kategóriába sorolt műemlékek e törvény erejénél fogva 2020. szeptember 1-jével kiemelten védett műemlékké, a II. kategóriába sorolt műemlékek, valamint a nyilvántartott műemléki értékek e törvény erejénél fogva védett műemlékké válnak.

(2) A 2020. szeptember 1-jével védett műemlék kategóriába került műemlékeket

a) a 29. § (2) bekezdése alapján, vagy

b) a hatósággal előzetesen egyeztetett, a műemlék tulajdonosa megbízásából a 75/A. §-a szerinti szakértő által

elkészített érték meghatározó szakértői vizsgálat hatóság által történő kiértékelését követően a védettséget kimondó rendelet módosításáig vagy a műemléki védelem megszüntetéséig a 2020. augusztus 31-én fennálló jogi védelem illeti meg.

(3) A (2) bekezdés szerinti érték meghatározó szakértői vizsgálatnak a hatóság által kiértékelte és elfogadott eredménye alapján a 2020. szeptember 1-jén védett műemlékké nyilvánított műemlék

a) kiemelten védett műemlékként nyilvántartásba vehető,

b) védett műemlékként nyilvántartásba vehető, megjelölve a védelem alapját képező nevesített műemléki értékeket, vagy

c) védettségének megszüntetését a hatóság kezdeményezheti.

(4) A 2020. szeptember 1-jével kiemelten védett műemlék kategóriába került műemlékek esetében indokolt esetben van lehetőség a (2) bekezdés szerinti érték meghatározó szakértői vizsgálatra azzal, hogy annak eredménye alapján a műemlék kiemelten védett kategóriában marad, vagy a műemlék vonatkozásában a (3) bekezdés b) pontját alkalmazzák.

(5) Az 1945-ben vagy azt követően tervezett és megépült műemléki értékek tekintetében az értékmeghatározó szakértői vizsgálatot úgy kell elkészíteni, hogy azt a hatóság 2021. augusztus 31-ig ki tudja értékelni.

(6) Ha a műemléki védettség megszüntetésével egyidejűleg értékvizsgálati dokumentáció alapján került sor a nyilvántartott műemléki érték jelleg megállapítására, értékmeghatározó szakértői vizsgálat nélkül alkalmazhatók a (3) bekezdés *b)* pontjában foglaltak.

(7) A védett műemlékek vonatkozásában az elővásárlási jog akkor áll fenn, ha azt a védetté nyilvánító vagy a védettséget módosító rendelet kimondja, vagy az elővásárlási jog a 86. § (4) bekezdése alapján áll fenn. A 2020. augusztus 31-én nyilvántartott műemléki érték kategóriába tartozó ingatlanok vonatkozásában az államot elővásárlási jog nem illeti meg.”

13. §

(1) A Kötv. 93. § (1) bekezdése a következő 25. ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben:)

„25. szabályozza a nevesített műemléki értékek meghatározását szolgáló értékmeghatározó szakértői vizsgálat részletes tartalmi elemeit, valamint a dokumentáció elkészítésének és kiértékelésének rendjét.”

(2) A Kötv. 93. § (6) bekezdése a következő *a)* ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a kultúráért felelős miniszter, hogy rendeletben szabályozza:)

„*a)* a nemzeti emlékpontként meghatározott helyszínek körét,”

14. §

A Kötv. 94. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ez a törvény a kulturális javak bejuttatásáról és behozataláról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/880 európai parlamenti és tanácsi rendelet 11. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.”

15. §

A Kötv.

a) 7. § 15. pontjában a „nyilvántartott” szövegrész helyébe a „közhiteles nyilvántartásban nyilvántartott” szöveg,

b) 7. § 17. pontjában a „berendezési tárgyaival együtt” szövegrész helyébe a „berendezési tárgyaival együtt, vagy egyes nevesített értéke vonatkozásában” szöveg,

c) 7. § 17. pontjában a „sajátos” szövegrész helyébe a „műemléki” szöveg,

d) 7. § 44a., 44b. pontjában és 43. § (5a) bekezdésében a „Védett műemléki érték” szövegrész helyébe a „Műemlék” szöveg,

e) 7. § 44b. pontjában, 41. § (1) bekezdésében, 43. § (5b) bekezdésében, 43. § (5c) bekezdés nyitó szövegrészében, 63. § (4a) bekezdésében a „védett műemléki érték” szövegrész helyébe a „műemlék” szöveg,

- f) II. rész 1. Fejezet címében a „RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉG” szövegrész helyébe a „KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG” szöveg,
- g) a II. rész 1. Fejezet „ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK” címében az „ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK” szövegrész helyébe a „RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉG VÉDELME” szöveg,
- h) 28. § c) pontjában, 67. § (1) bekezdés c) pontjában a „védett műemléki értékek” szövegrész helyébe a „műemlékek” szöveg,
- i) 35. § (1) bekezdés nyitó szövegrészében a „védett műemléki érték” szövegrész helyébe a „műemlék, műemléki terület” szöveg,
- j) 41. § (2) bekezdésében, 43. § (1) bekezdésében a „védett műemléki értéket” szövegrész helyébe a „műemléket” szöveg,
- k) 61/B. § (1) bekezdésében az „a történelmi emlékhelyekre” szövegrész helyébe az „a nemzeti emlékpontokra, a történelmi emlékhelyekre” szöveg,
- l) 61/B. § (2) bekezdésében az „A történelmi emlékhelyek” szövegrész helyébe az „A nemzeti emlékpontok, a történelmi emlékhelyek” szöveg,
- m) 61/D. § (2) bekezdésében az „a történelmi emlékhelyekkel” szövegrész helyébe az „a nemzeti emlékpontokkal, a történelmi emlékhelyekkel” szöveg,
- n) 63. § (1) bekezdésében a „védett műemléki értéken” szövegrész helyébe a „műemléken” szöveg,
- o) 82. § (1) bekezdés e) pontjában a „végez,” szövegrész helyébe a „végez, vagy szakértői jogosultsággal rendelkező személy – a kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye szerint – szakszerűtlen, illetve szándékosan vagy súlyos gondatlanságból valótlan tartalmú szakvéleményt, dokumentációt készít,” szöveg lép.

16. §

Hatályát veszti a Kötv.

- a) 7. § 22. pontja,
- b) 28. § b) pontjában az „a védett műemléki értékek, valamint” szövegrész,
- c) 28/A. §-a,
- d) 31. § (1) bekezdés a) és b) pontjában, 32/A. §-ában a „nyilvántartott” szövegrész,
- e) 36. § (2) bekezdésében az „általános védelemben részesíthető,” szövegrész,
- f) 39. § (2) bekezdése,
- g) 41. § (2) bekezdésében a „nyilvántartott műemléki érték,” szövegrész,
- h) 41. § (3) bekezdésében a „nyilvántartott műemléki értéket vagy” szövegrész,
- i) 43. § (4) bekezdése,
- j) 44. § (2) bekezdésében az „előzetes” szövegrész,
- k) 67. § (1) bekezdés a) és b) pontjában a „nyilvántartott műemléki értékek,” szövegrész,
- l) 71. § (1) bekezdés d) pontjában az „a nyilvántartott műemléki értékek,” szövegrész,
- m) 74. § (1) bekezdésében az „a 28/A. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartott műemléki érték,” szövegrész,
- n) 92. §-a.

2. A Budapest és az agglomeráció fejlesztésével összefüggő állami feladatokról, valamint egyes fejlesztések megvalósításáról, továbbá egyes törvényeknek a Magyarország filmszakmai támogatási programjáról szóló SA.50768 számú Európai Bizottsági határozattal összefüggő módosításáról szóló 2018. évi XLIX. törvény módosítása

17. §

A Budapest és az agglomeráció fejlesztésével összefüggő állami feladatokról, valamint egyes fejlesztések megvalósításáról, továbbá egyes törvényeknek a Magyarország filmszakmai támogatási programjáról szóló SA.50768 számú Európai Bizottsági határozattal összefüggő módosításáról szóló 2018. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Budapest törvény) 18. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18. § (1) A Várnegyed rehabilitációs programot, valamint a Budai Palotanegyedre érintően a 14. §-ban foglalt célok és közfeladatok megvalósítását szolgáló egyéb beruházások e törvény erejénél fogva az Ngtv. szerinti kiemelten közérdekű beruházásnak minősülnek, azzal, hogy a beruházások megnevezését, helyszínét és közvetlen környezetét kormányrendelet állapítja meg.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ingatlanok tekintetében településrendezési feladatok megvalósítása, végrehajtása érdekében építési, telekalakítási és változtatási tilalom nem alkalmazható.

(3) Az (1) bekezdés szerinti ingatlanokra vonatkozó önkormányzati rendeletet a (2) bekezdésben meghatározott eltéréssel kell alkalmazni. Amennyiben önkormányzati rendelet a (2) bekezdésben foglaltakkal ellentétes vagy azzal nem összeegyeztethető előírást tartalmaz, akkor helyette a (2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.”

18. §

A Budapest törvény a következő III/A. Fejezettel egészül ki:

„III/A. FEJEZET A GELLÉRT-HEGY MEGÚJÍTÁSA

19/A. § (1) E törvény alkalmazása tekintetében a Citadella erőd és környezete: a Budapest XI. kerület belterület 5412 helyrajzi számú ingatlan, valamint a Budapest I. és XI. kerületében a Gellért-hegyen elhelyezkedő, kormányrendeletben meghatározott közterületek.

(2) A Citadella erőd és környezete megújítását, védelmét és fennmaradását szolgáló, értékőrző és fejlesztési célú használata és fenntartása közérdek, amelynek biztosítása – összhangban a világörökségről és a kulturális örökség védelméről szóló jogszabályok alapján fennálló védettségéből fakadó kötelezettségekkel – az állami és önkormányzati szervek, az egyházi jogi személyek, a civil és egyéb szervezetek, valamint a természetes személyek együttműködésével valósul meg.

(3) A Citadella erőd és környezete részét képező ingatlanokat a (2) bekezdés szerinti közérdeket érvényesítve kell használni, fenntartani, bemutatni, hozzáférhetővé tenni, valamint fenntartható módon, történelmileg hiteles és egységes városképi arculatnak megfelelően fejleszteni, szükség esetén helyreállítani.

(4) A (2) és (3) bekezdésben foglalt közérdek és célok érvényesítése érdekében a Citadella erőd és környezete értékmegőrző és méltó használatának, fenntartásának és bemutatásának, fenntartható fejlesztésének, valamint tervszerű és egységes szemléletű helyreállításának biztosítása kiemelt jelentőségű közfeladat, amelyet állami feladatként az e törvényben meghatározott szervek láttnak el. A Citadella erőd és környezete részét képező ingatlanok vagyonelemének során a 17. § (7) és (8) bekezdésében foglaltak alkalmazandók azzal, hogy ezen vagyonelemekkel a Vagyonkezelő által az e törvény alapján végzett, a vagyonelezelt vagyonnal kapcsolatos tevékenység – ideértve a vagyonelemek hasznosítását is –

közfeladatnak minősül, továbbá a Vagyonkezelő által teljesített értéknövelő beruházás, felújítás megvalósításával, új eszköz létrehozatalával vagy beszerzésével összefüggésben a feleknek egymással szemben megtérítési kötelezettsége nem keletkezik.

(5) Az (1) bekezdés szerinti ingatlanok tekintetében településrendezési feladatok megvalósítása, végrehajtása érdekében építési, telekalakítási és változtatási tilalom nem alkalmazható.

(6) Az (1) bekezdés szerinti ingatlanokra vonatkozó önkormányzati rendeletet az (5) bekezdésben meghatározott eltéréssel kell alkalmazni. Amennyiben önkormányzati rendelet az (5) bekezdésben foglaltakkal ellentétes vagy azzal nem összeegyeztethető előírást tartalmaz, akkor helyette az (5) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.”

19. §

A Budapest törvény 20. § (2) bekezdés *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg)

„*d*) a 18. és 19/A. §-ok szerinti kiemelten közérdekű beruházások megnevezését, helyszínét, illetve szükség szerint közvetlen környezetét,”

3. Záró rendelkezések

20. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Az 1. alcím 2020. szeptember 1-jén lép hatályba.

21. §

A 10. § (1) bekezdése a kulturális javak bejuttatásáról és behozataláról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/880 európai parlamenti és tanácsi rendelet 11. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezést állapít meg.

Áder János
köztársasági elnök

Kövér László
az Országgyűlés elnöke